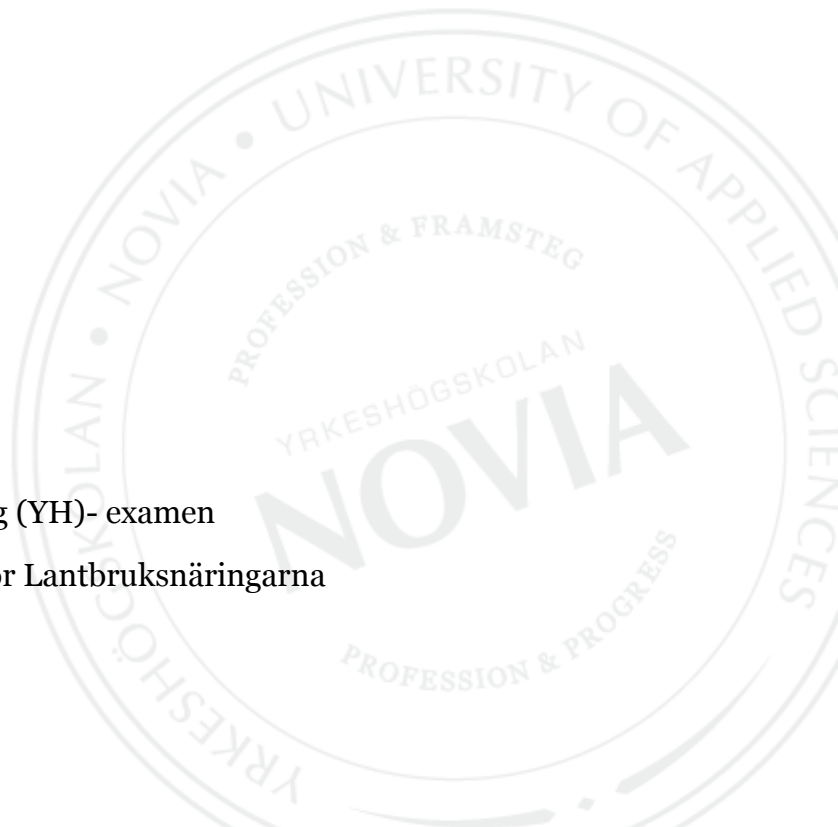

Framtiden för mjölkproduktion på Åland

Emilia Arola

Examensarbete för Agrolog (YH)- examen
Utbildningsprogrammet för Lantbruksnäringarna
Raseborg 2011

EXAMENSARBETE

Författare: Emilia Arola

Utbildningsprogram och ort: Lantbruksnäringsarna, Raseborg

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Husdjur

Handledare: Dina Johansson

Titel: Framtiden för mjölkproduktion på Åland

Datum 10 december 2011

Sidantal 28

Bilagor 1

Sammanfattning

I examensarbetet ges en sammanställning av en produktionsundersökning gjord på åländska mjölkgårdar år 2010. Syftet med undersökningen var att reda ut hur den åländska mjölkproduktionen ser ut i dagsläget, samt hur den kommer att se ut i framtiden. För att få en djupare uppfattning om situationen på Åland görs även jämförelser med en undersökning gjord år 2006. Undersökningen gjordes åt mejeriet på Åland, liknande undersökningar har även förut gjorts med jämna mellanrum.

Undersökningen gjordes med hjälp av personliga intervjuer på gårdarna, 45 av 50 producenter deltog. Resultatet visar att antalet mjölkgårdar på Åland kommer att minska, men koantalet kommer att höjas en aning. Över hälften av de mjölkproducenter som producerar mjölk åt mejeriet i dag tror att mjölkproduktionen på Åland kommer att vara lönsam även i framtiden.

Språk: svenska

Nyckelord: mejeri, mjölkproduktion, mjölkproducent

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Emilia Arola

Koulutusohjelma ja paikkakunta: maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma, Raasepori

Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: kotieläintuotanto

Ohjaaja: Dina Johansson

Nimike: Maidontuotannon tulevaisuus Ahvenanmaalla/ Framtiden för

mjölkproduktion på Åland

Päivämäärä 10. joulukuuta 2011

Sivumäärä 28

Liitteet 1

Tiivistelmä

Tämä opinnäytetyö on yhteenveto tuottajakyselystä, joka tehtiin ahvenanmaalaisilla maitotiloilla kesällä 2010. Kysely tehtiin jotta Ahvenanmaan meijeri saisi käsityksen siitä mitä ahvenanmaalaiset maitotilat suunnittelevat, sekä miltä meijerin tulevaisuus näyttää. Saadakseni laajemman käsityksen Ahvenanmaan tilanteesta vertaan joitakin kysymyksiä ja vastauksia vuonna 2006 tehtyyn, samankaltaiseen tutkimukseen.

Kysely tehtiin Ahvenanmaan meijerille, samankaltaisia kyselyitä on tehty vuosien varrella säännöllisin väliajoin.

Kysely toteutettiin haastattelemalla tiloja henkilökohtaisesti, Ahvenanmaan 50 maitotilasta 45 osallistui kyselyyn. Kyselyllä saatiin selville, että maitotilojen lukumäärä Ahvenanmaalla tulee laskemaan, mutta lehmien lukumäärä tulee kasvamaan. Yli puolet ahvenanmaalaisista maidontuottajista uskoo maidontuotannon tulevaisuuteen. Nämä tuottajat aikovat jatkaa maidontuottajina ja uskovat tuotannon olevan kannattavaa myös tulevaisuudessa.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: meijeri, maidontuotanto, maidontuottaja

BACHELOR'S THESIS

Author: Emilia Arola

Degree Programme: Agriculture

Specialization: Animal husbandry

Supervisor: Dina Johansson

**Title: The future of Milk Production on the Aland Islands /Framtiden för
mjölkproduktion på Åland**

Date	December 10 th 2011	Number of pages	28	Appendices	1
------	--------------------------------	-----------------	----	------------	---

Summary

This thesis provides a summary of a survey made on dairy farms on the Aland Islands in summer 2010. The purpose of this study was to find out what the future for dairy production on Aland will be like, and what the local dairy farmers are planning to do with their farms. To get a deeper understanding of the situation on Aland, there are also some comparisons made with a similar survey made in summer 2006. The survey was made for the dairy on Aland, similar surveys have been made at regular intervals.

The survey was conducted through personal interviews on the dairy farms, 45 of 50 producers participated. The results show that the number of dairy farms on Aland will decrease, but the amount of dairy cows will increase. Over half of the dairy farmers believe that milk production will be profitable in the future, and they will also continue dairy farming on Aland in the future.

Language: Swedish

Key words: dairy, milk production, milk producer

Detta har varit en lång och lärorik upplevelse. Jag vill rikta ett tack till Ålands centralandelslag för att jag fick använda mig av undersökningen som grund för mitt examensarbete. Jag vill även tacka alla åländska mjölkproducenter för deras värdefulla svar. Tack också till Kerstin Lundberg på Ålands hushållningssällskap för all hjälp.

Tack till min handledare Dina Johansson, samt Engelbert Engblom för utomstående hjälp.

Raseborg den 10 december 2011

Emilia Arola

1. Inledning.....	1
2. Historia.....	1
2.1 Ålands centralandelslag.....	2
2.2 Ett eget mejeri.....	2
2.3 ÅCA idag.....	3
3. Mjölproduktionen i Finland i dag.....	3
3.1 Den regionala fördelningen av mjölkproducenter.....	5
3.2 Antalet kor och deras produktion.....	7
3.3 Bestämmelser för ekologisk och konventionell mjölkproduktion.....	7
4. Resultat från produktionsundersökningen på Åland.....	9
4.1 Gården, storlek och arbetskraft.....	9
4.2 Jordbruket.....	10
4.3 Produktionsdjuren och byggnader.....	11
4.4 Framtidsutsikter.....	12
4.4.1 Utvidgning.....	12
4.4.2 Avveckling.....	13
4.5 Generationsväxling.....	14
4.6 Koantalet på Åland.....	14
4.6.1 Åldern på producenterna och besättningsstorlek.....	15
4.7 Ekologisk mjölkproduktion.....	16
4.8 Lönsamheten idag.....	16
4.8.1 Lönsamheten om 5-10 år.....	17
4.9 Samarbete med andra gårdar.....	17
4.10 Foder.....	18
4.11 Klövvården.....	18
4.12 Seminering.....	19
4.13 Ålands centralandelslag.....	19
4.13.1 Info från ÅCA.....	19
4.13.2 Kvalitetskrav.....	20
4.13.3 Utbildningar.....	20

4.13.4 Marknadsföring, företagets synlighet.....	21
4.13.5 Leverantörstjänster.....	22
4.14 Övriga kommentarer.....	22
5. Diskussion.....	23
Källor.....	26
Bilagor	

1. Inledning

Ålands Centralandelslag är det enda mejeriet på Åland. Koncernen har anor från 90 år tillbaka. I dagsläget producerar man ost, mjölk, grädde och smör på mejeriet, allt tillverkat på mjölk från åländska kor. För tillfället finns det 50 mjölkgårdar av varierande storlek på Åland.

I detta arbete redogör jag för den produktionsundersökning som jag gjorde som ett beställningsarbete åt Ålands centralandelslag sommaren 2010. Produktionsundersökningen har förutom år 2010 gjorts med fyra års intervall år 1998, 2002, 2006. Undersökningen har de två senaste gångerna gjorts enligt samma mönster som nu, med hjälp av personliga intervjuer med varje mjölkproducent på Åland. Jag har jämfört vissa av de resultat jag fick med den föregående undersökningen som gjordes åt mejeriet år 2006.

Syftet med båda undersökningarna var att Ålands centralandelslag skulle få en inblick i hur mjölkproduktionen på Åland kommer att se ut i framtiden. Jag tar i detta arbete även upp hur utvecklingen för mjölkproduktionen i Finland överlag ser ut, samt jämför den med de resultat jag fått fram genom undersökningen på Åland.

2. Historia

De första försöken till rationell mejerihushållning på Åland gjordes på 1870- talet. Det var C. G Rosenberg som på den tiden var arrendator på Kastelholms kungsgård som tog initiativet till att grunda mejeriet. Det sägs att det var under hans tid som den berömda Kastelholmsosten skapades. Som mest fanns det 19 mejerier på Åland. I början ägdes mejerierna av de större gårdarna, senare bildade bönderna bolagsmejerier vilka de själva ägde. I början av 1900-talet ombildades bolagsmejerierna till andelslag och slogs ihop till större mejerier. År 1895 beslöt man att bilda en mejeriförening. Mejeriföreningen på Åland lär ska ha varit bland de första i Finland. (Steinby, 2001).

2.1 Ålands centralandelslag

Den 13.10.1921 undertecknades stiftelseurkunden för Ålands centralandelslag i Gölby av fem stiftande andelslag. Ålands mejeriförbund jobbade aktivt på att få sina medlemsmejerier att gå med i Ålands centralandelslag (ÅCA). Grundtanken för ÅCA var att det skulle fungera som en centralaffär för alla slags kooperativa företag på Åland, på motsvarande sätt som Valio och Enigheten (nuvarande Milka) på fastlandet. (Uppslagsverket Finland; Steinby, 2001).

2.2 Ett eget mejeri

Man började så småningom fundera på att slå samman alla mejerier till ett enda stort andelslag. Förslaget diskuterades första gången under ett möte år 1943.

ÅCA hade ännu inget eget mejeri utan köpte in mjölk från mejerierna på Åland. Så småningom var man tvungen att lägga ner några av de mindre mejerierna och ÅCA började fundera på att grunda ett eget större mejeri. Först grundade man ett mindre mejeri i Mariehamn, men tanken var att man så småningom skulle förena alla mindre mejerier till ett stort mejeri. Den 1 december 1951 hämtades den första mjölken till ÅCAs eget mejeri i Mariehamn. År 1967 hade ÅCA slutligen hand om all åländsk mjölmottagning, förädling och försäljning. (Steinby, 2001).

År 1977 började man bygga ett modernt större mejeri i Prästgårdenby, Jomala. I slutet av 1978 flyttade hela mejeriverksamheten förutom kontoret från Mariehamn till Jomala. Det nya mejeriet var bland de modernaste i sin storlekssklass på den tiden. Det hade även ett eget laboratorium. Kontoret från Mariehamn flyttade till Jomala år 1996 och samma år blev ÅCA ensamägare till bageriet Ålandsbagarn Ab. Därmed blev ÅCA en koncern. (Steinby, 2001).

2.3 ÅCA idag

I dag är Ålands centralandelslag en modern koncern. Hela verksamheten finns i Prästgårdenby i Jomala. ÅCA består egentligen av tre mejerier under samma tak. Ett producerar mjölk, ett tillverkar ost och ett bereder smör. Mejeriet är litet jämfört med andra mejerier på fastlandet, så därför får man försöka rationalisera allt under samma tak. (Steinby, 2001).

Största delen av mjölken som kommer in till mejeriet används för framställningen av ost. ÅCA har satsat på sorter som har samma lagringstemperatur, dvs. plus tolv grader. Lagringstiden varierar från sort till sort. För ett kilo ost behövs det tio liter mjölk. (Steinby, 2001).

År 2009 ökade mjölkinvägningen med 1,8 % och var sammanlagt 13,86 miljoner liter. Av den mjölken som vägdes in år 2009 bestod ingen av andra klass mjölk, vilket är ett bra resultat av de åländska mjölkbönderna. (Verksamhetsberättelsen, 2009).

3. Mjolkproduktionen i Finland i dag

Mjolkproduktionen är fortfarande i dag en viktig produktionsinriktning inom jordbrukssektorn i Finland. Mjolkproduktionen står för nästan hälften av hela jordbrukssektorns marknadsintäkter. De starka sidorna med den finländska mjolkproduktionen är att mjölken håller en mycket hög kvalitet, samt att det finns ett stort intresse för att hela tiden utvecklas och ta fram nya produkter. (Sandholm, m.fl., 2008).

Det finns även vissa utmaningar för den finländska mjolkproduktionens framtid. Den största är för tillfället det att kvotsystemet inom den Europeiska unionen hela tiden minskar i betydelse, och kommer helt att tas bort år 2015. Detta betyder att finländska mjolkgårdar kommer att få svårt att konkurrera med de större gårdarna i övriga delar av unionen. För att kunna klara av denna utmaning behöver man i Finland börja satsa mer på samarbete gårdar

emellan. Utvecklingen i hela Finland inom mjölkgårdar är i dag sådan att antalet mjölkproducenter minskar, medan gårdarna blir större. Detta leder till att många mjölkproducenter inte har tillräckligt med spridningsareal för sin gödsel, varför de borde uppmuntras till att samarbeta med rena växtodlingsgårdar, som kunde ha nytta av gödseln på sin mark. (Sandholm, m.fl., 2008).

Miljöfrågorna är i dagens värld viktiga och även inom mjölkproduktionen kunde man satsa på att belasta miljön mindre, till exempel med hjälp av att uppmuntra producenterna till att bygga biogasanläggningar för att bättre kunna ta vara på metanet och näringsämnena som uppstår på en mjölkgård. Vallodling hjälper till att minska på utsläpp av växthusgaser, speciellt på organogena jordar, samt binder marken så att jord inte rinner ut i vattendragen. (Sandholm, m.fl., 2008).

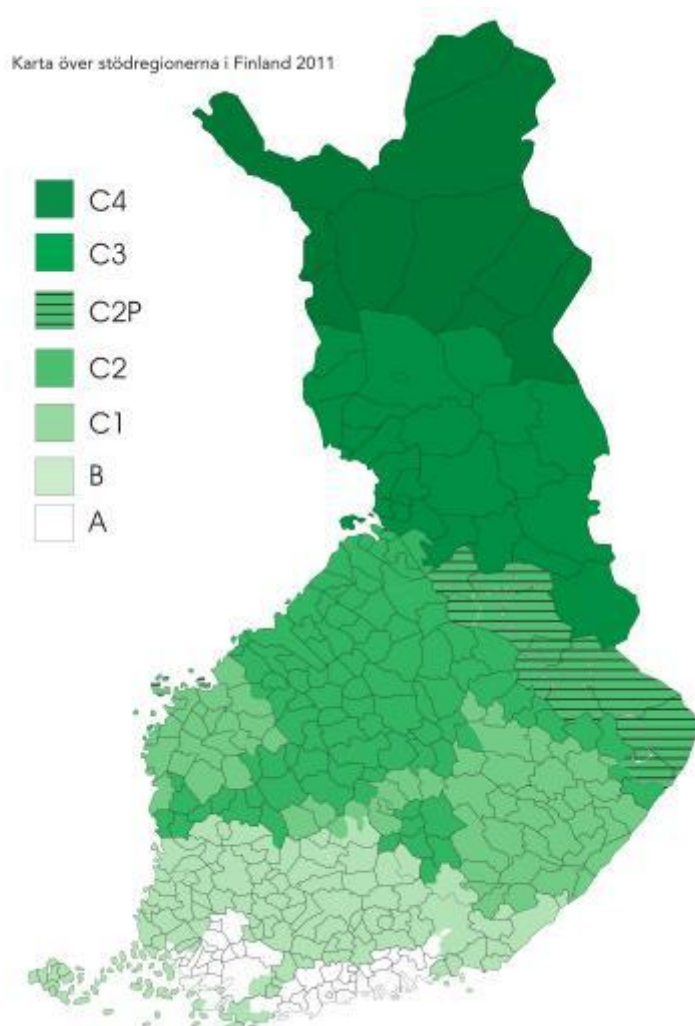
Medelåkerarealen på mjölkgårdar i Finland låg på 47,02 ha år 2008 då den senaste statistiken gjordes. (Lantbruksstatistik årsbok.2009) Medelåkerarealen på alla gårdar i Finland är 36,7 hektar. 60 % av gårdarna har även arrenderad åker, 21 hektar i medeltal. (Matilda, Lantbruksstatistik.2010).

En annan utmaning för den finländska mjölkproduktionen är jordbrukarnas arbetshälsa. Jordbrukaryrket är ett slitsamt och relativt riskfyllt yrke. Därför är det viktigt att på mjölkgårdar föra in maskiner i de arbetsmoment det är möjligt för att minska på jordbrukarnas arbetsbörda. En gård måste dock uppfylla en viss storlek (t.ex. antal djur) för att t.ex. robotmjölkning skall löna sig. En mjölkningsrobot klarar av att mjölka ca 48-58 kor per dygn (Sällvik.2002). Framförallt är det viktigt att ständigt utföra forskning för att hitta nya metoder som kunde minska på jordbrukarnas arbetsbörda. (Sandholm, m.fl., 2008).

År 2008 gjordes det 384 st generationsväxlingar i hela landet, detta var sammanlagt på alla gårdar, inte bara mjölkproducenter. Medelåldern på övertagarna var då 29,3 år. (Lantbruksstatistik årsbok, 2009).

3.1 Den regionala fördelningen av mjölkproducenter

Finland är indelat i olika stödregioner. Stöden kan även inom regionerna variera, beroende på om området ligger i skärgården (inner- eller ytterskärgård), samt att det finns variationer på de djurbaserade stöden kommunvis inom A- och B- området. (ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund, 2011).

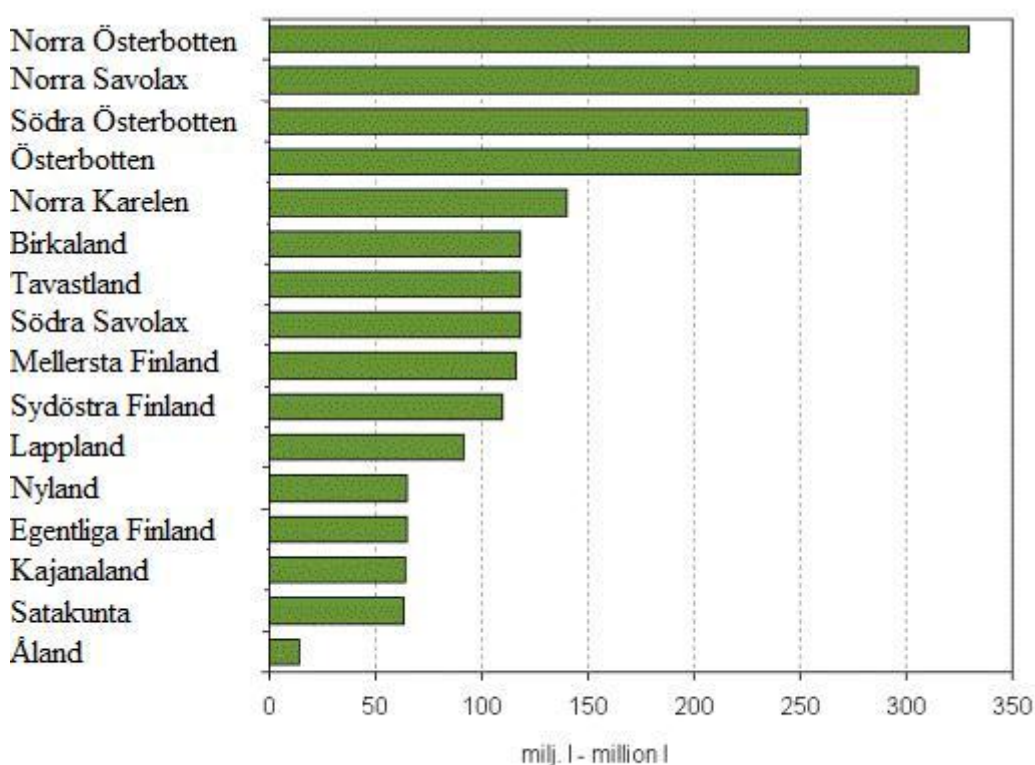

Figur 1. Karta över stödregionerna i Finland (2011)

Under kvotperioden 2009/10 producerades det sammanlagt 2 223 miljoner liter mjölk som levererades till mejerierna. Denna mjölmängd hade ökat med 1,7 % från den föregående kvotperioden. Under kvotperioden 2009/10 fanns det 11 100 mjölkproducenter i hela landet, antalet hade minskat med ca 5 % sen den föregående perioden. Mjölkproduktionen ökade mest i områdena Österbotten och norra Österbotten, där mängden producerad

mejerimjök ökade med 3 %. Inom stödområde C ökade produktionen med 2,2 % sen den senaste kvotperioden, medan produktionen på A- och B- områdena minskade med 0,1 %. Det producerades mest mjök i Karleby (51 miljoner liter), näst mest i Kiuruvesi (46 miljoner liter) och tredje mest i Nivala (39 miljoner liter). (Matilda, Lantbruksstatistik. 2010).

Tabell 1. Mjökproduktion enligt NTM- centralen under kvotperioden 2009/10.

Namnen i tabellen är översatta från finska till svenska enligt Lantbruksstatistik årsbok 2009, s.24.

3.2 Antalet kor och deras produktion

I december år 2010 fanns det ca 10 600 mjölkproducenter i hela landet. 6 % av hela landets mjölkproducenter upphörde med sin verksamhet. Medelkoantalet i hela landet är 24,3 kor. 122 gårdar har över 100 kor. I början av december fanns det 284 280 mjölkkor i hela landet. Medelproduktionen per ko var ca 7900 liter år 2010. Produktionen hade ökat lite sedan år 2009, då medelproduktionen per ko var 7850 liter, och ytterligare lite sedan år 2008, då medelproduktionen per ko låg på 7770 liter. (se diagram 1.) (Matilda, Lantbruksstatistik.2010.2011).

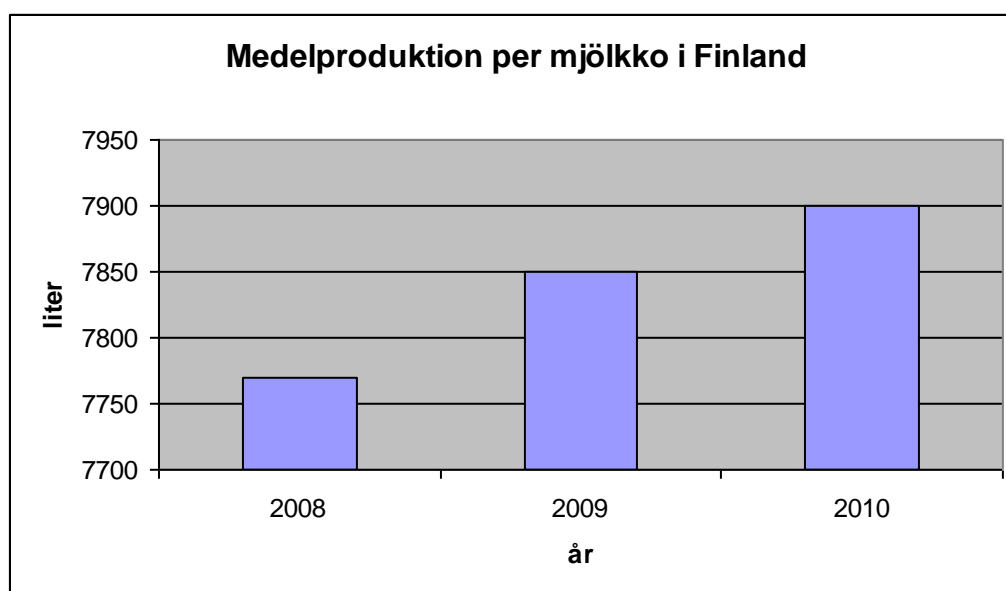

Diagram 1. Medelproduktion per mjölkko i Finland

3.3 Bestämmelser för ekologisk och konventionell mjölkproduktion

Det finns en förordning (889/2008) som har samma grund i hela EU angående ekologisk produktion, och den tillämpas även i Finland och på Åland. Skillnaderna mellan fasta Finland och Åland är små. Ekologisk djurproduktion skiljer sig från konventionell bland annat genom att man på ekologiska gårdar måste ha specialtillstånd för att få ha nötkreatur uppbunden, medan nötkreatur på konventionella gårdar får hållas uppbunden, förutsatt att

det inte strider mot djurskyddslagen. I den finländska djurskyddsförordningen (1996/396) står följande om uppbinding av djur: ”Om ett djur hålls uppbundet, skall de anordningar eller redskap som används för uppbindingen vara av sådant slag att djuret inte tar skada. Anordningar och redskap som används för uppbinding skall anpassas och regleras så, att de passar djuret och ger behövlig och trygg rörelsefrihet”. (kap.5, 15§).

Enligt den förordning som gäller på Åland för ekologisk produktion får man ha två mjölkkor/ hektar (889/2008,bilaga IV). En mjölkko på en ekologisk gård måste ha minst 6 m² nettoutrymme inomhus, samt 4,5 m² utrymme utomhus. Utomhusutrymmet gäller endast för rasthage, inte för betesmark. (889/2008, bilaga III).

Enligt samma förordning som ovan i avsnitt 2, artikel 10.1, gäller följande för byggnader som är avsedda för djurhållning: ”byggnadens isolering, uppvärmning och ventilation ska garantera att luftcirkulationen, halten av damm, temperaturen, den relativa luftfuktigheten och gaskoncentrationen hålls inom gränser som är ofarliga för djuren. Byggnaden ska ha god naturlig ventilation och medge mycket dagsljusinsläpp”. (889/2008).

I samma förordning står det i avsnitt 2, artikel 14.3, följande angående djurens möjlighet till utomhusvistelse på en ekologisk gård: ” i de fall växtätare har tillgång till bete under betesperioden och när systemet för djurhållning inomhus under vintern ger rörelsefrihet åt djuren kan dispens ges från kravet på rastgårdar utomhus under vintermånaderna”. (889/2008).

I förordningen 834/2007 finns det vissa undantag från produktionsreglerna. Ett av dessa undantag gäller för uppbinding av nötkreatur, och den lyder så här: ” om de villkor som fastställs i artikel 22.2 a i förordning (EG) nr 843/2007 är tillämpliga får de behöriga myndigheterna godkänna att nötkreatur på små jordbruksföretag får hållas bundna om det inte är möjligt att hålla djuren i grupper som är lämpade för deras särskilda behov, under förutsättning att de har tillgång till bete under betesperioden enligt artikel 14.2, och att de minst två gånger i veckan får tillgång till rastgårdar utomhus när bete inte är möjligt. (843/2007, avsnitt 1, artikel 39).

4. Resultat från produktionsundersökningen på Åland

Produktionsundersökningar har gjorts med jämna mellanrum på ÅCA. De senaste gjordes år 1988, 1998, 2002 och 2006. Denna undersökning utfördes på ett likadant sätt som undersökningen år 2006, genom att åka runt till alla mjölkproducenter på Åland och intervjua dem individuellt. Ålands centralandelslag hade sammanställt ett frågeformulär, med frågor angående producenternas nuläge och framtidsplaner. I undersökningen ställdes även frågor bland annat angående seminen, klövvården och producenternas foderhantering. Varje producent hade även möjlighet att fritt uttrycka sina kommentarer i slutet av frågeformuläret. Svarsprocenten på undersökningen var 90 %, den gjordes på 50 leverantörer varav 45 ställde upp på en intervju. Undersökningen gjordes för att ge Ålands centralandelslag en uppfattning om andelslagets framtid som mejeri.

4.1 Gården, storlek och arbetskraft

Mjölkgårdarna på Åland är utspridda så att det finns producenter i nästan alla kommuner. Av skärgårdskommunerna finns det producenter på Sottunga, Vårdö, Föglö och Kökar. Medelåldern på mjölkproducenterna (se diagram 2.) är 45 år, respektive 39 år på make/maka. I undersökningen togs make/maka endast i beaktande ifall de jobbade hel- eller halvtid på gården.

Medelåldern har sjunkit sedan undersökningen år 2006, men svarsprocenten år 2006 (98,4%) var 8,4 % högre, alltså kan talet vara lite missvisande. År 2006 var medelåldern på producenterna (se diagram 2.) 47 år, maka/make 45 år. Även år 2006 hade medelåldern sjunkit jämfört med tidigare utförda undersökningar. (Avén.2007).

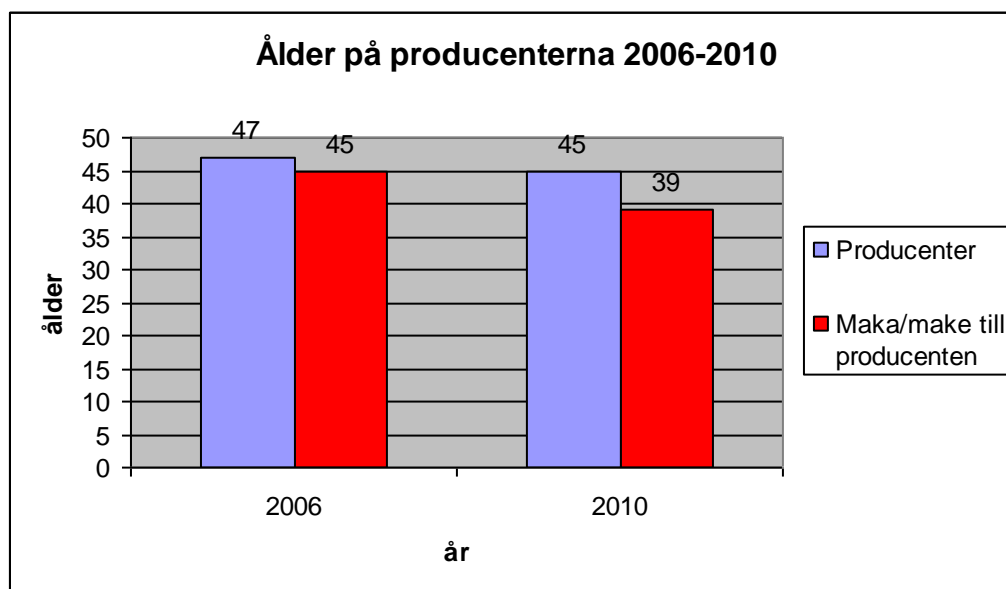

Diagram 2. Ålder på producenterna år 2006-2010

42 % av producenterna har anställd arbetskraft året om. Den anställda arbetskraften har ökat betydligt sedan år 2006 då det endast var 10 % av producenterna som hade anställda (Avén.2007).

13 % anlitar säsongarbetskraft, mest under arbetstopparna under sommarhalvåret. Säsongarbetskraften har däremot sjunkit märkbart sedan år 2006, då hela 25 % av producenterna anlidade säsongarbetskraft (Avén.2007).

Ungefär var femte producent (22 %) har barn som hjälper till på gården, medelåldern på barnen är 21 år.

4.2 Jordbruket

Producenterna odlar i medeltal 23,88 ha egen åker, samt 25,15 ha arrenderad åker. Medeltalet på den egna odlade marken har sjunkit med hälften sedan år 2006, då medeltalet för egen odlad åkermark låg på 48,18 ha, medan den arrenderade markens medeltal var 26,41 ha (Avén.2007).

Även andelen betesmark har sjunkit sedan år 2006, då den var i medeltal 17 ha (Avén.2007). I dagsläget är den 12 ha. Till bete räknas både naturbeten och vallar som betas.

Största delen, 90 % av producenterna odlar sin mark konventionellt, 8 % odlar marken ekologiskt och 2 % odlar hälften konventionellt och hälften ekologiskt.

4.3 Produktionsdjuren och byggnader

Det finns 1625 mjölkkor på Åland. De har sjunkit med 88 kor sedan år 2006, då det fanns 1713 mjölkkor på hela Åland (Avén.2007). Medelkoantalet är 35 kor/gård, och det har ökat sedan år 2006 då medelkoantalet per gård var 27 kor (Avén.2007). 16 % av gårdarna använder sig av avelstjur, mest på kvigorna.

Andelen båsladugårdar på Åland har sjunkit något sedan år 2006, då hade 86 % av producenterna en båsladugård (Avén.2007), medan procenten på båsladugård nu ligger på 78 %. Andelen lösdriftsladugårdar har istället ökat från 14 % (Avén.2007) till 22 %. Ladugårdarna har i medeltal 41 koplats. Motsvarande siffra var mellan 20 och 29 koplats år 2006 (Avén.2007).

Medelåldern på ladugårdarna är 45 år, 76 % av alla ladugårdar är renoverade, i genomsnitt år 1998. Medelåldern har sjunkit med sex år sedan år 2006, då var medelåldern 51 år (Avén.2007).

Mekaniseringen ser ut på följande sätt: av 45 gårdar har 33 gårdar rörmjölknings, av dem har 20 gårdar organen på taggående räls. Sex gårdar har mjölkgrup samt fyra gårdar robotmjölknings. Två gårdar använder sig av spannmjölknings. Robotmjölknings har ökat med tre robotar sen år 2006, då bara en producent hade robotmjölknings (Avén.2007).

4.4 Framtidsutsikter

En viktig fråga som kommer upp i undersökningen handlar om producenternas framtidsplaner. Det kom fram att 15 producenter kommer att sluta inom en period på 10 år. 18 producenter kommer att fortsätta som nu de närmaste 10 åren. 11 producenter kommer att utöka sin produktion, antingen genom att bygga nytt eller renovera den befintliga ladugården. För en producent är framtiden oklar.

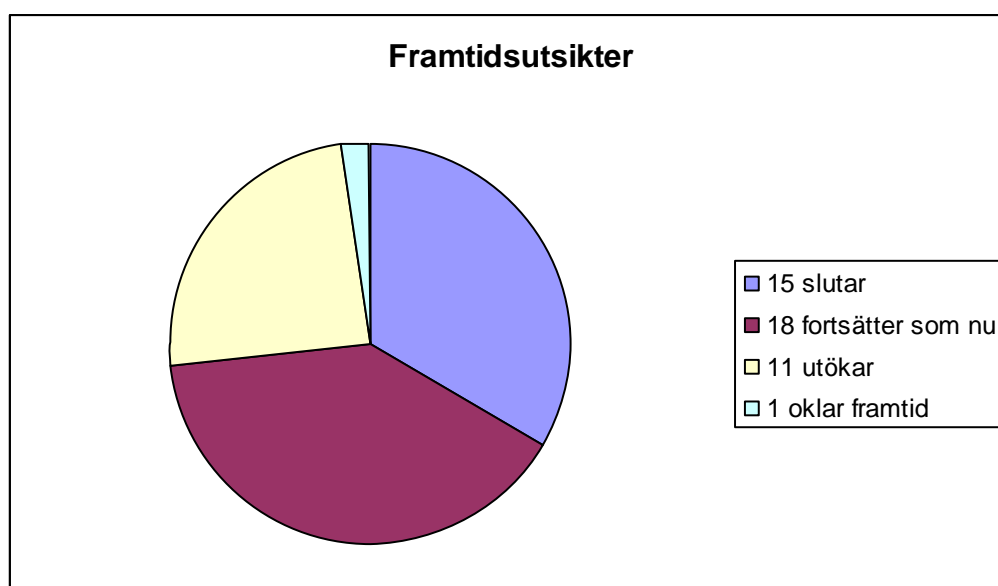

Diagram 3. Framtidsutsikter

4.4.1 Utvidgning

Av de elva producenter som kommer att utvidga inom en period på 10 år så kommer sex producenter att utvidga redan inom de närmaste 5 åren.

Medelåldern på de producenter som utvidgar om fem år är 41 år. Medelåldern på dem som utvidgar inom 5-10 år är lite högre, 45 år. Medelåldern är räknad endast på jordbrukaren, inte maka/make.

En fråga som ställdes åt alla producenter var ifall producenterna hade några eventuella förhinder till utvidgningen. (se diagram 4.) Stapeln ”annat” står för orsaker som att man inte vill utöka eftersom man vill hålla sig till ett system som fungerar, hälsan, osäkerheten att satsa, ingen övertagare, åldern, miljödirektiven, jordbrukspolitiska aspekter, investeringsstödet, lönsamheten, bristen på avbytare, bundenheten och för mycket jobb. Producenterna fick ange flera orsaker, därför blir svaren fler till antalet än antalet gårdar som var med i undersökningen.

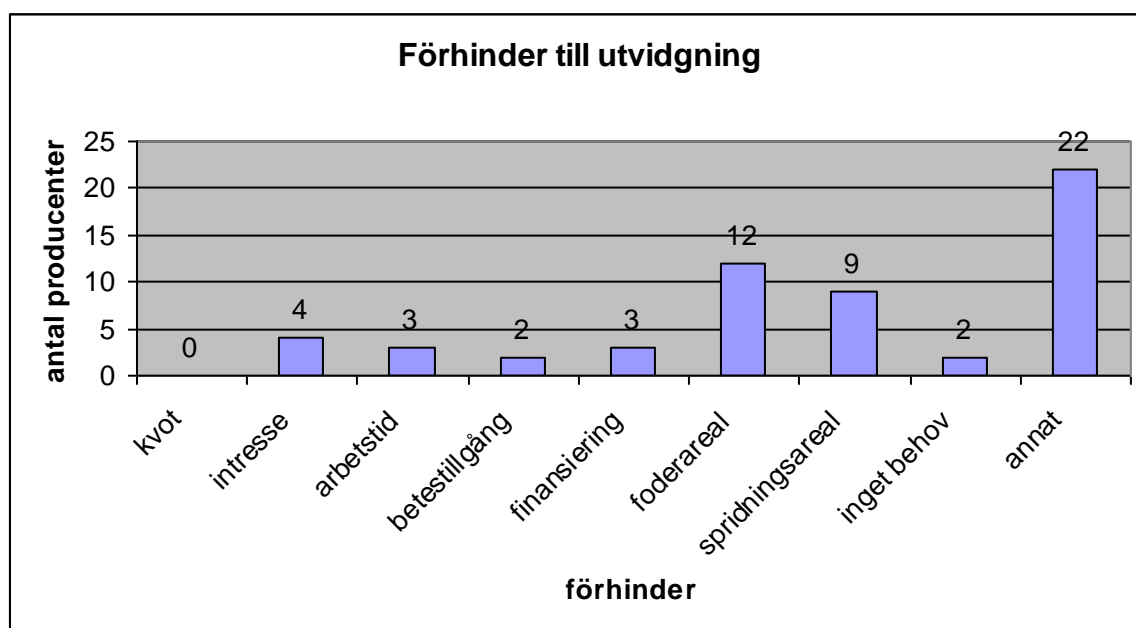

Diagram 4. Förhinder till utvidgning

4.4.2 Avveckling

Av de 15 producenter som kommer att avveckla, kommer tio producenter att avveckla redan inom de närmaste 5 åren. Medelåldern på dem som avvecklar är 50 år.

De producenter som har planer på att avveckla fick nämna olika orsaker till avvecklingen. Som största orsak nämnde producenterna höga miljökrav, tidsbrist, att de inte trivs med jobbet, att de får stöd i alla fall, att de anser att de måste få mer betalt för det de producerar och tvång om kvalitetsavtal.

Som näst största orsak nämnde producenterna avbytarbristen.

Som tredje största orsak nämnde producenterna hög ålder och bundenheten, dessa två faktorer ansågs vara lika stora orsaker.

4.5 Generationsväxling

Sju producenter har planerat generationsväxling på gården. 16 producenter har ingen efterträdare och därför är generationsväxling inte aktuellt. För 22 producenter är framtiden ännu oklar, bland annat för att deras barn ännu är för små för att kunna veta vad de vill arbeta med i framtiden.

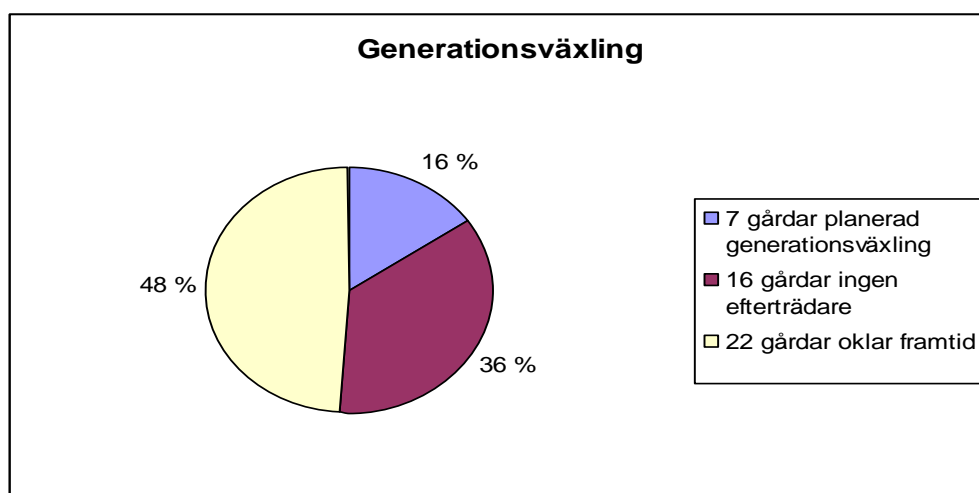

Diagram 5. Generationsväxling

4.6 Koantalet på Åland

Antalet mjölkkor på Åland har sjunkit med 88 kor sedan år 2006 (Avén.2007). Antalet kor år 2015 och 2020 är uppskattade mängder enligt producenternas framtidplaner på att utvidga sina ladugårdar. (se diagram 6.)

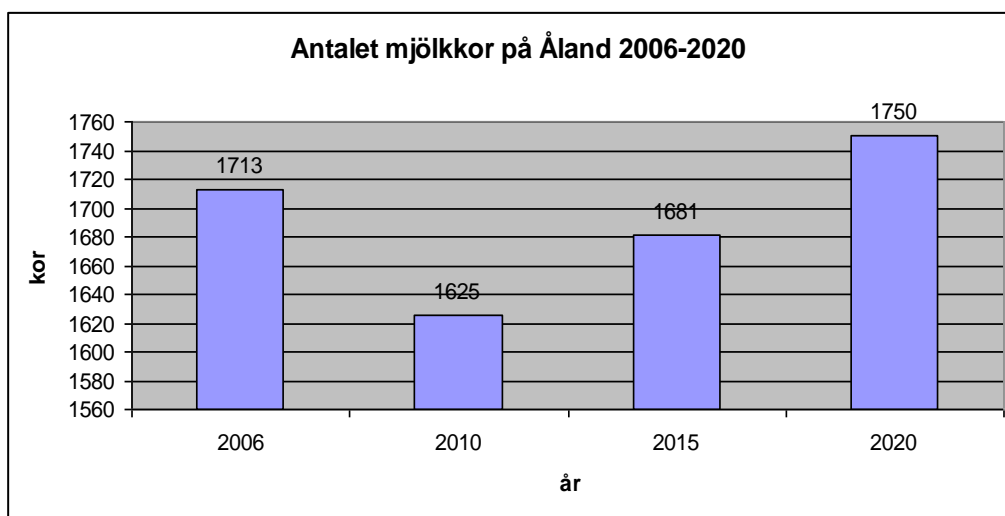

Diagram 6. Antalet mjölkkor på Åland år 2006- 2020

4.6.1 Åldern på producenterna och besättningsstorlek

Diagram 7. beskriver producenternas ålder och medelstorlek på besättning. Det är producenter i åldern 40-49 år som har den största besättningen i medeltal, medan producenter över 60 år har den minsta storleken på besättning.

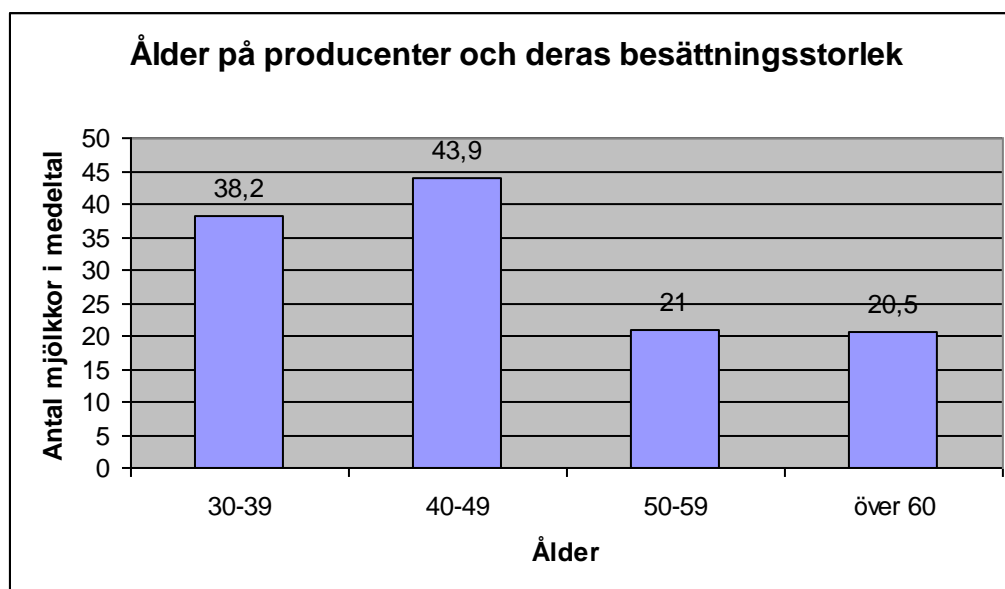

Diagram 7. Ålder på producenter och deras besättningsstorlek

4.7 Ekologisk mjölkproduktion

Man är från mejeriets sida intresserad att veta ifall producenterna vid behov kan tänka sig att övergå till ekologisk mjölkproduktion. 27 % av producenterna kan tänka sig att övergå, då med minst 10 cent som merpris. 73 % av producenterna kan inte tänka sig att övergå till ekologisk mjölkproduktion, av dem motiverar många sitt svar med att det i dagsläget krävs för mycket för att övergå eftersom det finns krav på bland annat lösdrift och utevistelse året om.

4.8 Lönsamheten idag

15,6 % av de 45 producenter som var med i undersökningen anser att lönsamheten i dagsläget är bra. 35,6 % anser att lönsamheten är relativt bra. 37,8 % anser att lönsamheten är nöjaktig och 11,1 % anser att lönsamheten är dålig, se diagram 8. De som svarade att lönsamheten är dålig motiverade det bl.a. med att de får för dåligt betalt för produkten de producerar, stöden är så höga så det spelar ingen roll om korna mjölkar bra eller inte. En producent ansåg att det är fullt upp med att få jordbruket att gå runt ekonomiskt.

Diagram 8. Lönsamheten idag

4.8.1 Lönsamheten om 5-10 år

På frågan vad producenterna tror om lönsamheten om 5-10 år svarade 20 % att de tror att lönsamheten fortfarande är bra. 26 % tror att lönsamheten är relativt bra och 16 % tror att den är nöjaktig. 16 % tror att den är dålig och motiverade detta med att mjölkpriset hela tiden sjunker, det är oroliga tider och en del undrade vad det kommer att hända efter år 2013 med jordbruksstöden. 22 % av producenterna kunde inte svara på frågan om lönsamheten om 5-10 år på grund av den alltför osäkra framtiden. Se diagram 9.

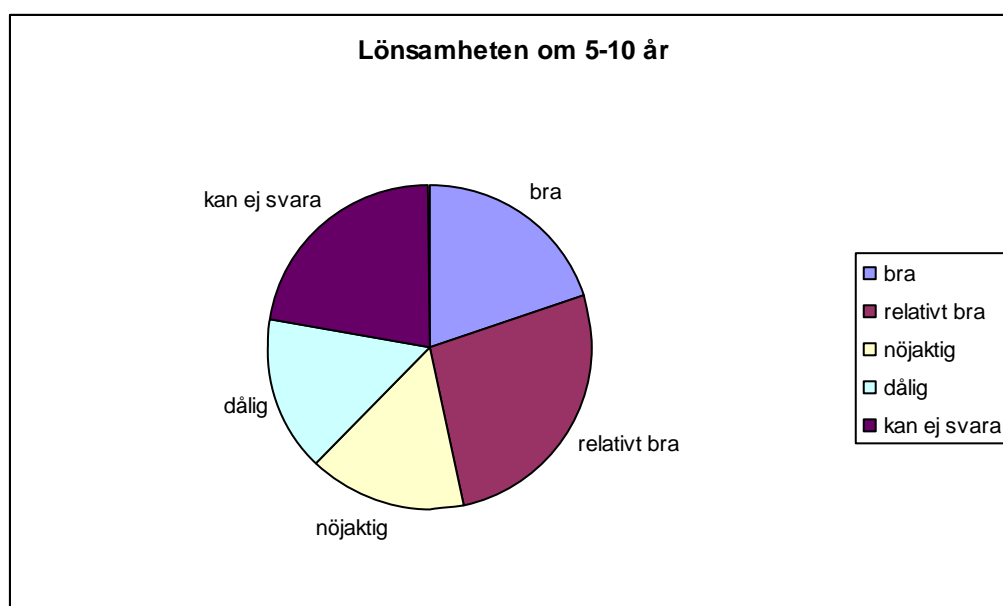

Diagram 9. Lönsamheten om 5-10 år

4.9 Samarbete med andra gårdar

En fråga i undersökningen handlade om samarbete mellan gårdarna. 78 % av producenterna svarade att de samarbetar med andra gårdar. Samarbete finns i samband med ensilageskörden (31 %), djurhållning (7 %) och växtodling (13 %). 40 % av producenterna anlitar en maskinring, 13 % av producenterna anlitar en utomstående entreprenör och 31 % av producenterna har även annat samarbete än det som nämnts ovan. 22 % av producenterna som var med i undersökningen har inget samarbete med andra gårdar.

Procenten för samarbete blir tillsammans över hundra på grund av att flera producenter samarbetar med flera olika saker.

4.10 Foder

Av de 45 producenter som var med i undersökningen använder 40 st sig av rundbalar som foder. 13 producenter har en plansilo, 2 producenter använder sig av tornsilo och en producent har sitt grovfoder i stuka. 11 producenter använder sig av flera olika metoder för lagring av grovfoder. 40 producenter köper in sitt kraftfoder i lösvikt, fyra producenter köper sitt foder i smäsäckar och en producent använder sig inte av kraftfoder. Fyra producenter blandar fullfodermix åt sina djur, då av både eget och köpta fodermedel.

4.11 Klövvården

Producenterna har möjlighet att beställa klövvård via Ålands hushållningssällskap, som anlitar en klövvårdare från Sverige. Dessutom finns det två aktiva klövvårdare till, som med jämna mellanrum, kommer till Åland från Sverige. (Lundberg.2010).

I undersökningen fanns det en fråga om hur producenterna upplever att klövvården fungerar. 78 % av producenterna anser att klövvården fungerar bra. 11 % anser att den fungerar dåligt, då på grund av att den utomstående klövvårdaren kommer under opassliga tider (t.ex. mitt i ensilageskörden), dessa producenter har önskemål om en lokal klövvårdare. 4 % av producenterna anser att klövvården för tillfället är oklar och 7 % av producenterna använder sig inte av en klövvårdare, de anser att korna nöter sina klövar tillräckligt mycket själva, dessa producenter anlitar klövvårdare endast på kor med klövproblem.

4.12 Seminering

I undersökningen ställdes en fråga angående hur producenterna sköter seminerna på sina kor. 16 % seminarer själva i dagsläget. 16 % av producenterna har intresse av att börja seminera själva inom en 3-års period. 68 % av producenterna har inget intresse av att börja seminera själva, med motivationen att de har för liten besättning till det.

4.13 Ålands centralandelslag

Mjölkproducenterna på Åland har möjlighet att vara med och påverka företaget ÅCA bl.a. genom höst- och vårstämmor, kontakt med styrelsemedlemmar och tjänstemän samt genom att delta i kurser och infotillfällen. 36 % av producenterna använder sig av möjligheten att påverka företaget, 16 % gör det aldrig och 48 % ibland.

78 % av producenterna anser att möjligheten att påverka är tillräcklig, 13 % önskar att det skulle gå att påverka mer, de anser att de inte får sin röst hörd på t.ex. andelsstämmorna. 9 % har inga åsikter i den här frågan.

4.13.1 Info från ÅCA

Kontakten mellan ÅCA och producenterna sköts bland annat genom SMS- utskick, via en hemsida på internet, månadsbrev, övriga utskick, höst- och vårstämmor samt kurser och infotillfällen. 96 % anser att informationen som kommer från ÅCA är tillräcklig, 4 % anser att den kunde vara bättre, de önskar att det kunde ges ännu tätare med information (SMS och brev). De textmeddelanden som ÅCA har börjat skicka ut med information om bland annat höjt celltal direkt till producenterna fick väldigt bra respons i undersökningen.

I undersökningen ingick även en fråga om hur producenterna upplever kontakten mellan sig och mejeriet. 22 % vet inte alltid vart de skall vända sig i olika frågor. Många saknar en

mjölkrådgivare på företaget. Några önskar också få mer information om vem som i dagsläget sköter vilka uppgifter på företaget. Endast 2 % har upplevt svårigheter med att nå någon de sökt på företaget, då mest under semestertider.

4.13.2 Kvalitetskrav

De flesta mjölkproducenter på Åland har ingått ett kvalitetsavtal med ÅCA, i vilket det bland annat ingår uppföljning av mjölk kvaliteten, kvalitetsbetalning, analyser, kvalitetspremiering, medlemsförmåner och miljöaspekter. Idén med kvalitetsavtalet är att behålla en hög kvalitet på mjölken. ÅCA har sammanställt en såkallad kvalitetsmapp, där det finns information om kvalitetsavtalet. (Mjölkgårdens kvalitetssystem.2006).

På frågan om producenterna är nöjda med den hjälp de får i kvalitetsfrågor svarade 80 % att de är nöjda. De som inte är nöjda anser bl.a. att det är för mycket med både SMS- utskick, samtal och papper på posten, en mjölkrådgivare saknas av många, mera fingertoppskänsla från rådgivarnas sida saknas, resultaten fås men inte mer hjälp att lösa problemen, en kontroll/ år räcker, inte både kvalitetskontroll och ÅCA kontroll (besök) önskvärda.

4.13.3 Utbildningar

Ålands hushållningssällskap har fått i uppdrag av ÅCA att ordna utbildningarna som hålls för mjölkproducenterna med ett års mellanrum. Den senaste utbildningen som ordnades berörde juverhälsa. Året innan (år 2009) handlade utbildningen om ensilering (Lundberg, 20.2.2011).

24 % av 45 producenter anser att utbildningarna är nyttiga. 58 % anser att de är bra som det är. 2 % av producenterna anser att det ordnas för få utbildningstillfällen och 16 % anser att utbildningstillfällena är helt onödiga (se diagram 10).

Önskemål på ämnen som kunde tas upp i fortsättningen finns inom: maskiner och hantering av dem (maskiner som har med produktionen att göra), avel, sjukdomar, fördjupning i t.ex. juverhälsa och allmänt sådant som påverkar kons välbefinnande, kalvhantering överlag och förebyggande kohälsovård. Allmänt önskar producenterna mer fördjupade kurser med kompetenta föreläsare, samt föreläsare med praktisk erfarenhet, så man skulle få en känsla av att föreläsaren vet vad denne pratar om, många anser att man annars lika bra kan läsa informationen i en bok.

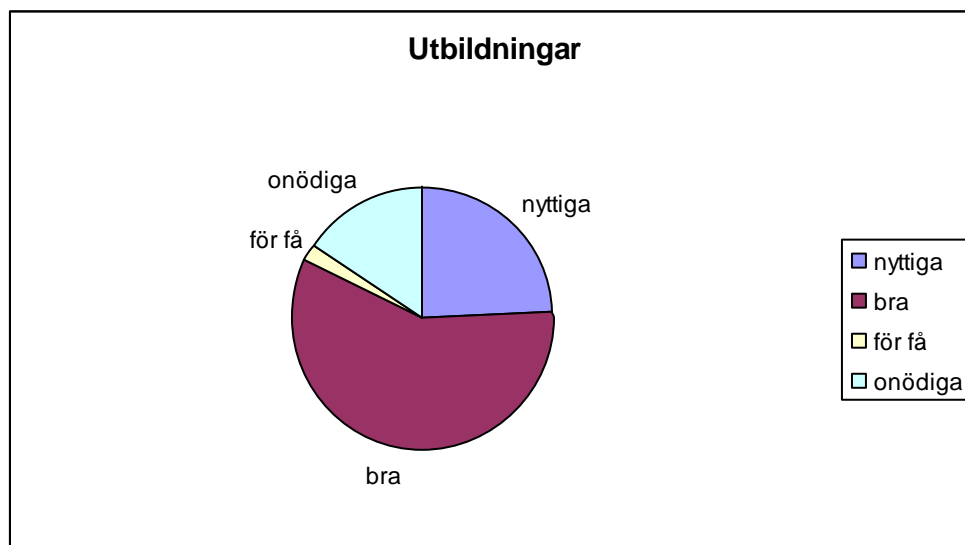

Diagram 10. Utbildningar

4.13.4 Marknadsföring, företagets synlighet

Ålands centralandelslag gör reklam för sina produkter i lokalradion och de två dagstidningarna som finns på Åland, Nya Åland och tidningen Åland. Förutom tidningarna och radio har ÅCA även reklam som skyltning i butiker, smakprover i butikerna, de deltar i olika mässor samt att de deltar som öppen gård på skördefesten på Åland. ÅCA ordnar även olika kampanjer, till exempel för sjätteklassister då eleverna får komma på besök till mejeriet. Dessutom brukar företaget vara med och sponsora olika projekt. (Försäljningschefen för ÅCA, 2011).

I undersökningen var man intresserad av att veta hur producenterna upplever företagets synlighet utåt. På denna fråga svarade 41 producenter att de upplever synligheten utåt vara bra. 2 producenter anser att den inte är bra, den kunde förbättras genom att ännu mer från mejeriets sida försöka lyfta fram det positiva med åländsk mjölkproduktion. 2 producenter har ingen uppfattning om hur synligheten utåt är.

4.13.5 Leverantörstjänster

ÅCA har ett antal leverantörstjänster vilka man erbjuder mjölkproducenterna att använda. Dessa tjänster är: foderanalys, kokontrollen och spengummin (dessa tjänster sköts administrativt av ÅCA) samt cellprov, kvalitetsskolning, utrustning för antibiotikatest (T-101), rådgivningstjänster, spenprovsundersökningar, mjölkens kvalitetspremie, och uthyrning av mjöltkank och diskmaskin till den samt deras service. Man frågade hur producenterna upplever de nuvarande leverantörstjänsterna. 89 % anser att leverantörstjänsterna kunde vara kvar i nuvarande form. 7 % av producenterna anser att tjänsterna helt borde avskaffas. 2 % av producenterna anser att tjänsterna allmänt borde lyftas upp och ligga steget före bonden. 2 % anser att mjölkens kvalitetspremie är en onödig tjänst.

4.14 Övriga kommentarer

Producenterna fick i slutet av undersökningen fritt kommentera sådant som hade med företaget, producenternas mjölkproduktion eller annat som rör temat att göra. Många mindre producenter anser att de mindre gårdarna blir undanskuffade av de större gårdarna och att producenter med mindre verksamhet inte får sin röst hörd lika bra som de större mjölkproducenterna. De anser att mindre mjölkgårdar behövs även i fortsättningen på Åland, de stora är alltför sårbara och att politikerna borde fundera på om vi ska ha en levande landsbygd eller en död, med några stora enheter.

Någon efterlyste en kontroll över den hyrda mjöltkanken även då den inte har något fel, några producenter anser att mjölkpriset kunde höjas i jämförelse med fastlandet. Ett

önskemål om att ÅCA kunde utveckla sin biogasreaktor så att man bl.a. kunde använda gasen som bränsle finns också.

Några producenter anser att ÅCA kunde försöka hjälpa och stimulera sådana som funderar på att nyinvestera. En producent önskar att det skulle vara mer kontakt mellan bönderna och dem som jobbar på mejeriet, förslagsvis kunde ett infotillfälle med mjölkbranschen som tema ordnas med en utomstående föreläsare, t.ex. en försäljare.

Några producenter anser att mejeriet kunde försöka vara mera med och höja statusen bland jordbrukare och ge ut mer info om hur hela kedjan fungerar. De kunde nå ut redan till dagisbarn med info, kampanjen för 6:e klassister är bra men kommer för sent. Ost- och vinprovningen som ÅCA hade ordnat får bra respons, producenterna vill ha mer liknande evenemang. De anser att det var en trevlig träff som samtidigt utbildade och höjde motivationen till att producera bra råvara.

5. Diskussion

Hur kommer framtiden för den åländska mjölkproduktionen att se ut? Jag vill i detta skede poängtera att av Ålands 50 mjölkproducenter var 45 producenter med i undersökningen, alltså saknas fem producenters framtidsplaner helt från resultaten.

15 producenter planerar att sluta med sin mjölkproduktion inom de närmaste 10 åren. Detta betyder att det om 10 år kommer att finnas minst 30 mjölkproducenter på Åland (beroende på vad de 5 producenter som inte var med har för framtidsplaner). Medelinvägningen per ko på Åland år 2010 var 8348 liter, och den förväntas höjas till 9379 liter inom en 10-års period (Witting R-L. 2010, 26 november). Dessutom förväntas antalet kor öka från dagens 1625 kor till 1750 kor år 2020.

11 producenter har planerat en utvidgning av sin verksamhet inom en 10-års period, och håller fast vid det bara investeringsstödet hålls kvar. Andra orsaker som spridningsareal för

gödsel och foderareal anses också vara förhinder till utvidgning, och det kan vara svårt att ändra på det om producenterna inte har möjlighet att köpa eller arrendera mera mark. Det är överlag svårt att köpa eller arrendera jordbruksmark på Åland i dag, och den mark som finns tillgänglig har ett väldigt högt pris.

Överlag ser utvecklingen ganska likadan ut på Åland och fastlandet, andelen båsladugårdar minskar, de som bygger nytt bygger lösdriftsladugårdar med fler koplats, medan de som slutar ofta har mindre ladugårdar. Detta leder till att antalet kor hålls på ungefär samma nivå, fast antalet ladugårdar och mjölkproducenter sjunker.

Över hälften av de åländska mjölkproducenterna anser att deras mjölkproduktion är lönsam, och de tror att den kommer att fortsätta vara det även i framtiden. Detta är även viktigt för mejeriets framtid, för utan producenter som tror på framtiden så är det också svårt att bedriva mejeriverksamhet på Åland. En ladugård är en stor och dyr investering, och utan investeringsstöd kan det bli svårt att göra liknande investeringar. Därför skulle det vara viktigt att ha kvar investeringsstödet även i fortsättningen. Ingen vet ännu hur stöden kommer att se ut då EUs stödperiod byter år 2013, men det är kanske inget att oroa sig över i dagsläget. Livsmedel kommer vi att behöva oberoende av om det finns produktionsstöd för det eller inte, och eftersom vi i Finland är duktiga på att producera högkvalitativ mjölk så tror jag att vi kommer att kunna konkurrera inom den sektorn även i framtiden.

Samarbetet gårdar emellan kunde man också vidareutveckla. 22 % av Ålands mjölkproducenter har inget samarbete med andra gårdar, vilket man kunde försöka utveckla. Eftersom jordbruken på Åland och i hela Finland är relativt små jämfört med resten av Europa, så är det ännu mer lönsamt att samarbeta med andra istället för att alla gårdar sitter med sina egna stora, dyra maskiner, vars kapacitet inte utnyttjas till fullt.

Ingen producent på Åland levererar i dag ekologisk mjölk till mejeriet. Det sägs att för att mejeriet skall kunna börja ta emot ekologisk mjölk, så borde alla mjölkproducenter övergå till ekologiskt, för att det skulle bli lönsamt. Verksamheten på Åland är kanske helt enkelt för liten för att mejeriet skall kunna hålla igång två olika linjer för mjölk. Jag fick den

uppfattningen att producenterna upplever kraven för att övergå som stora. De krav som ställs på ekologisk mjölkproduktion skiljer sig lite från den konventionella produktionen, t.ex. med krav på sommarbete, medan det går att ansöka om specialtillstånd för att t.ex. få ha sina kor i en båsladugård fastän man producerar ekologisk mjölk.

Producenterna på Åland är överlag nöjda med ÅCA. Några saknar en egen mjölkrådgivare på företaget, de anser att hushållningssällskapet är bra men att de inte helt ersätter en egen mjölkrådgivare. ÅCA:s synlighet utåt får bra respons, många tycker att den blivit betydligt bättre de senaste åren. SMS-utskicken får också väldigt bra respons, producenterna är nöjda med informationen som de får snabbt via telefon.

Om man ser på åldern på producenterna på Åland jämfört med deras besättningsstorlek, så kan man konstatera att de större besättningarna ägs av de yngre producenterna. Detta betyder att även om de äldre producenterna inte har någon efterträdare som fortsätter med produktionen, så kommer antalet kor inte heller att minska i samma takt som antalet producenter gör. Medelåldern på de producenter som kommer att sluta inom en 10-års period är 50 år, jämfört med dem som kommer att utöka, vars medelålder ligger på 45 år. Detta tyder på att de yngre producenterna kommer att vidareutveckla sina gårdar och på det sättet upprätthålla en mjölkproduktion på Åland även i framtiden.

Källor

Avén Cecilia, (2007), ”*Mjölproduktionens framtid, en produktionsundersökning på Åland 2006*”.

Djurskyddsförordning 7.6.1996/396. Finlands författningssamling
[http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19960396?search\[type\]=pika&search\[pika\]=uppbinding](http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19960396?search[type]=pika&search[pika]=uppbinding) hämtad 16.3.2011

Europeiska unionens officiella tidning, Kommissionens förordning (EG) nr 889/2008, den 5 september 2008, om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter med avseende på ekologisk produktion, märkning och kontroll.

Försäljningschefen för Ålands centralandelslag, (2011). intervju den 14.3.2011

Lundberg Kerstin, (2010). husdjursrådgivare på Ålands hushållningssällskap. Personliga intervjuer under sommaren 2010.

Matilda, Lantbruksstatistik. (2010). *Antalet kor i hela Finland*
http://www.maataloustilastot.fi/sv/antalet-n%C3%B6tkreatur-152010_sv hämtad 6.3.2011

Matilda, Lantbruksstatistik. (2010). *Mjölproduktion områdesvis*
<http://www.maataloustilastot.fi/sv/tilasto/153> hämtad 15.3.2011

Matilda, Lantbruksstatistik. (2010). *Mjölproduktionen stiger, producentpriserna sjunker*
http://www.maataloustilastot.fi/sv/mjolkproduktionen-stiger-producentpriserna-sjunker_sv hämtad 17.3.2011

Matilda, Lantbruksstatistik. (2011). *Lantbrukets struktur*
http://www.lantbruksstatistik.fi/sv/lantbrukets_struktur hämtad 16.3.2011

Matilda, Lantbruksstatistik. (2011). *Äggproduktionen som högst på tolv år.*
<http://www.maataloustilastot.fi/sv/node/2009> hämtad 15.3.2011

Mjölkgårdens kvalitetssystem (2006). *Vår gård har kvalitetsavtal med Ålands centralandelslag*, ÅCA. 2006, Ålands centralandelslag

ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund. (2011). *Lantbrukskalender 2011*.

Sandholm Pekka, Brandt Riitta, Heiskanen Seppo, Jokela Marjatta, Kilpeläinen Sami, Kiskola Reijo, Lamminen Leena, Lehmusvuori Pia, Niemi Jyrki, Nylund Mats, Ukkonen Riitta. (2008). *Maidontuotannon tulevaisuuden vaihtoehtot- työryhmä: Maitomaa Suomi, Loppuraportti*, Helsinki. Hämtad 25.1.2011 kl.20.57

Steinby Ann Gerd, (2001). *Ålandsmjölken- Ålands centralandelslag 1921-2001*, Mariehamn 2001

Sällvik Krister. (2002). *Automatisk mjölkning - till vilken kostnad?*

http://chaos.bibul.slu.se/sll/stiftelsen_lantbruksforskning/rapport_slf/RSLF66/RSLF66AXMETA.HTM hämtad 16.3.2011

TIKE. *Lantbruksstatistik årsbok*. (2009). Edita Oy, Helsinki.

s. 49. Tabell 2.1.8. Lantgårdarnas genomsnittliga åkerareal enligt produktionsinriktning 1995-2008.

s. 88. Tabell 3.7. Antal beviljade avträdelsestöd enligt åldersklass 2003-2008.

Uppslagsverket Finland (u.å) Enigheten Milka

<http://www.uvf.fi/bin/view/Uppslagsverket/Kooperation> hämtad 19.1.2010

”Verksamhetsberättelse 2009”. (2010). Mariehamn. Ålands centralandelslag, (ÅCA)

Witting Rolf-Lennart. (2010, 26 november). Framtidstro för Ålandsmejeriet. *Landsbygdens folk*, s. 15

Tabeller:

Tabell 1. Mjölkproduktion enligt ELY- centralen under kvotperioden 2009/10

<http://www.maataloustilastot.fi/sv/tilasto/153> hämtad 25.1.2011

Översättning på tabellen från finska till svenska:

TIKE. *Lantbruksstatistik årsbok*. 2009. Arbetskraft- och näringscentralerna, s. 24. Edita Oy, Helsinki.

Figurer:

Figur 1. Karta över stödregionerna i Finland (2011)

<http://www.mavi.fi/sv/index/odlarstod.html> hämtad 11.3.2011

ÅCA Produktionsundersökning 2010

1. Personuppgifter.

Gårdsföretagets namn:

Namn:

Adress:

Postnr: Postadress:

Telefon:

E- mail:

1.2 Arbetskraft

Jobbar på gården: ☐ heltid ☐ deltid

Lantbrukarens födelseår: ☐ ☐

Maken/ Makas födelseår: ☐ ☐

Barnens födelseår: ☐ ☐

Anställd arbetskraft, antal: ☐ ☐

Säsongarbetskraft st, under tiden

.....

2. Lantbruk.

2.1 Växtodling: ☐ Konventionellt ☐ Ekologiskt

..... %%

Egen areal ha

Arrenderad areal ha

Odlas: vallareal ha

Foderspannmål ha

Betesmark ha

Övrig åkerareal ha

2.2 Produktionsdjur:

Antal:

Mjölkkor st. maj 2010 Fjolårets medelantal

Dikor st.

Kvigor st.

Kalvar (< 6 mån) kokalvar..... st. tjurkalvar..... st.

Tjurar ☐ ☐ föder upp själv ☐ ☐ säljer

Avelstjur st.

2.3 Produktionsbyggnaden

Ladugården: ☐ ☐ Båsladugård ☐ ☐ Lösdrift

Byggnadsår:

Antalet nuvarande koplatsar:

Renoveringsår:

Åtgärder:.....
.....

2.4 I ladugården finns:

☐ ☐ Rörmjölkning, ☐ på räls? ☐ ☐ Mjölkkningsgrop ☐ ☐ Robot

☐ ☐ Diskautomat ☐ ☐ Tankdiskautomat ☐ ☐ Kraftfodervagn

☐ ☐ Ensilagevagn ☐ ☐ Automatisk utgödsling ☐ ☐ Används spendoppning

☐ ☐ Används smörjning av spenarna vid betessläpp

☐ ☐ Foderautomat, vilken

.....

☐ ☐ Annat

(tvättmaskin?).....

☐ ☐ Planerad utveckling av hjälpmedel, vilken

.....

3. Framtidsplaner.

3.1 Utvidgning.

3.1.1 Har Ni planerat att utöka mjölkproduktionen?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, inom 5 år
- ☐ Ja, inom 5- 10 år

3.1.2 Om Ni utökar antalet koplats, hur kommer Ni att gå tillväga?

- ☐ Genom att renovera ladugården och utöka med koplats. (förflytta ungdjur/kalvar)
- ☐ Genom att förstora ladugården och utöka med koplats.
- ☐ Genom att bygga ny ladugård med koplats.
- ☐ På annat sätt, hur?

.....

3.1.3 Finns det eventuella förhinder gällande utökningen av Er mjölkproduktion?

- ☐ Kvot ☐ Intresse ☐ Arbetstid ☐ Betestillgång
- ☐ Finansiering ☐ Foderareal ☐ Spridningsareal ☐ Inget behov
- ☐ Annat

3.1.4 Generationsväxling

- ☐ Planerad generationsväxling, när.....
- ☐ Gården har ingen efterträdare

3.2 Avveckling.

3.2.1 Har Ni planerat att avveckla mjölkproduktionen?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, inom 5 år
- ☐ Ja, inom 5- 10 år

3.2.2 Ifall Ni slutar med mjölkproduktionen kommer Ni att:

- ☐ Övergå till enbart växtodling
- ☐ Växtproduktion samt några landskapsvårdande betesdjur
- ☐ Använda markarealen till non-food produktion, energigrödor
- ☐ Övergå till annan animalieproduktion
- ☐ Sälja/ arrendera ut marken

3.2.3 Om Ni avvecklar mjölkproduktionen, vad är orsaken till det? (1 för största orsaken, 2 för följande osv.)

- ☐ Ingen efterträdare ☐ Hög ålder ☐ Hälsoskäl
- ☐ Dålig lönsamhet ☐ Renovering/ investeringsbehov
- ☐ Inget intresse att fortsätta ☐ Avbytarbrist ☐ Bundenheten
- ☐ Annan orsak, vad?

3.3 Ekologisk produktion.

3.3.1 Är Ni intresserade av att övergå till ekologisk mjölkproduktion?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

Om ja, med merpriset cent

3.3.2 Vad är Er huvudsakliga orsak till att börja med ekologisk husdjursproduktion?

- ☐ Egen övertygelse (ideologiska skäl)
- ☐ Annan orsak

.....

4. Lönsamhet.

4.1 Hurdan lönsamhet anser Ni att Er mjölkproduktion har i dagsläge?

☐ Bra

☐ Relativt bra

☐ Nöjaktig

☐ Dålig,
motivering.....

4.2 Hurdan lönsamhet uppskattar Ni att Er mjölkproduktion har om 5- 10 år

☐ Bra

☐ Relativt bra

☐ Nöjaktig

☐ Dålig,
motivering.....

5. Samarbete.

5.1 Har Ni samarbete med andra gårdar?

☐ Ja

Inom: ☐ ensilageskörd

☐ anlitar maskinring

☐ djurhållning

☐ utomstående entreprenör

☐ växtodling

☐ personal

☐ övrig.....

☐ Nej

6. Seminering.

6.1 Har Ni intresse av egensemin inom en 3-års period?

☐ Ja,

motivera.....
.....
.....

☐ Nej

7. Klövvård.

7.1 Hur upplever Ni att klövvården fungerar?

☐ ☐ Bra

☐ ☐ Dåligt,
förbättringsförslag.....

8. Foder.

8.1 Hur förvarar Ni grovfodret/ensilaget på Er gård?

☐ ☐ Rundbalar

☐ ☐ Tornsilo

☐ ☐ Plansilo

☐ ☐ Utöver det ligger höandelen på %

☐ ☐ Enbart hö

☐ ☐ Annat, vad? ☐ ☐ Korv

8.2 Använder Ni ensileringsmedel?

☐ ☐ Ja,
vilket.....

☐ ☐ Nej

8.3 Använder Ni fullfodermix?

☐ ☐ Ja

☐ ☐ Nej

Hur ofta rengörs vagnen i så fall?

.....
.....

8.4 Hur stor lagringskapacitet av spannmål och kraftfoder har Ni på Er gård?

- Spannmål, ton
- Kraftfoder, utöver spannmål ton

8.5 Hur lång tid räcker Ert foderlager av spannmål och kraftfoder på Er gård?

- Spannmål: månader
- Kraftfoder: månader

8.6 Hur köper Ni in Ert foder till Er gård?

☐ Lösvikt

☐ Storsäckar

☐ Småsäckar

8.7 Er vattenförsörjning och elförsörjning

☐ Egen brunn

☐ Elreservverk

☐ Kommunalt vatten

☐ Tillgång till egen brunn ifall kommunalt vatten används

9. ÅCA.

Mjölksproducenterna har möjlighet att vara med och påverka företaget ÅCA bl.a. genom höst- och vårstämmor, kontakt med styrelsemedlemmar och tjänstemän samt delta i kurser och infotillfällen.

9.1 Brukar Ni använda Er av dessa möjligheter för att påverka företaget ÅCA?

☐ Ja

☐ Nej

☐ Ibland

9.2 Ni tycker att möjligheterna att påverka är:

☐ Tillräckliga

☐ Kunde vara ännu fler, exempel

.....

☐ Inga åsikter

Informationen från ÅCA sker via hemsida, månadsbrev, SMS, övriga utskick, höst- och vårstämmor samt kurser och infotillfällen.

9.3 Tycker Ni att informationen är tillräcklig från ÅCA?

☐ Ja

☐ Nej, precisera

.....

9.4 Vet Ni vart Ni skall vända Er i olika frågor?

☐ Ja

☐ Nej, inte i dessa frågor:

.....

.....

....

9.5 Har Ni upplevt svårigheter med att nå dem Ni söker?

☐ Ja, precisera

.....

☐ Nej

9.6 Är Ni nöjda med den hjälp som Ni får i kvalitetsfrågor?

☐ Ja

☐ Nej,

precisera.....

.....

9.7 Hur upplever Ni att ÅCA:s obligatoriska utbildningar är?

☐ ☐ Nyttiga

☐ ☐ För många

☐ ☐ Bra

☐ ☐ För få

☐ ☐ Onödiga

Ge förslag på kursverksamhet/ämnen

Obligatoriska:.....

.....

.....

Frivilliga:.....

.....

.....

9.8 Hur tycker Ni att ÅCA:s synlighet utåt är?

☐ ☐ Bra

☐ ☐ inte så bra,

precisera.....

9.9 Vad är Er uppfattning om ÅCA:s leverantörstjänster?

☐ ☐ Vara kvar i nuvarande form

☐ ☐ Avskaffas

☐ ☐ Saknar tjänster som:

.....

.....

.....

☐ Vissa är onödiga, vilka?

☐ ☐ foderanalys, administrativt

☐ ☐ kokontrollen, administrativt

☐ ☐ spengummi, administrativt

☐ ☐ cellprov, DCC

☐ ☐ kvalitetsskolning

☐ ☐ utrustning för antibiotikatest, T- 101

☐ ☐ rådgivningstjänster

☐ ☐ spenprovsundersökningar

☐ ☐ mjölkens kvalitetspremie

☐ ☐ uthyrning av mjöltkankar, diskuthyrning samt deras service

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.